

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:
з Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з виплатою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з виплатою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Одночасно число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ма вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» при ул.
Осволивських ч. II. (партер)
(Фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовского в насажі Гавс-
мана.

Рукописи звертає лише
напередні застереження.

Реклямації неопечатані є
вільні від порта. — Оголо-
шення звичайні приймають-
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надсільчичі» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесення по 30 сот.
від стрічки.

Літна сесія державної ради.

(§) В четвер розпочала посольська па-
лата літню сесію, котрої задачею ухвалити
бюджет на р. 1910 (бо з 30. червця кінчить-
ся бюджетова провізорія) а також фінансо-
вий план державної господарки предложен-
ний міністром скабу. Сей план, як вже
недавно згадувано, зустрівся з великими
перепонами поміж парламентарними сторо-
нництвими, так що треба було перервати на-
віть перше його читане, а правительство по-
годило ся з тим, що полагоду сеї справи
відсуне ся на осінь. Розходило ся отже о
найконечнійшу і одну річ, яку повинна
зробити держ. рада, себто о ухваленє буд-
жету. Але й для сеї справи були вигляди
вельми невідрадні. На парламентарнім ови-
ді нагромадили ся були перед зібранєм
держ. ради темні хмари, іменно в Славян-
ськім Союзі грожила велика буря проти мі-
ністерства бар. Бінерта, а також в соціаль-
но-демократичнім таборі проявляло ся ве-
лике невдоволенє. Особливо молодочехи,
котрі повалили недавно міністерство, споді-
ваючись тим поправити своє положенє, і
тепер відгрожували ся з великим завзятєм
проти бар. Бінерта. Втративши наслідком
розбитя коаліції більших сторонництв і у-
падку спарляментаризованого кабінету бар.
Бека значний вплив на правительство, мали
молодочехи з д-ром Крамаржом на чолі
намір вихіснувати труднощі ухваленя в по-
ру бюджету проти міністерства бар. Бінерта,
загнати єго в примусове положенє і пова-
лити, щоб відновити спарляментаризоване
міністерство.

В тих змаганях числили молодочехи
на Слав. Союз особливо Словінців, невдово-
лених міністром судівництва Гогенбургером,
числили також на соціаль-демократів і ще
поменші опозиційні клуби, а надавав ся
до того памиру короткий речинець, в яким
мав би бути ухвалений бюджет або бодай
бюджетова провізорія, котру правительство
було би приневоленє внести в посол. пала-
ті дорогою наглого внесеня. Обчислювано
іменно, що супроти поважного числа Сла-
вяньського Союзу з соціаль-демократами і
деякими дрібними групами правительство
не зможе зібрати більшости двох третин
для ухвали наглої внесеня що до будже-
тової провізорії. Невдоволенє, яке прояви-
ло ся в бюджетовій комісії в Славянськім
Союзі з нагоди розправи над бюджетом
міністерства судівництва і безвиглядних до-
магань Чехів що до другого чеського уні-
верситету мало виявити ся при бюджетовій
провізорії, тут мав бути сточений рішаючий
бій з кабінетом бар. Бінерта. Вгляди для
бар. Бінерта перед Зеленими святами були
отже вельми невідрадні.

Але скоро збрала ся держ. рада на
літню сесію, змінили нараз Чехи свою так-
тику і надумали ся инакше. Они відклада-
ють головний бій з міністерством на осінь
і думають се виконати в розправі над фі-
нансовим планом правительства, бо ся на-
года видає ся їм відповіднійшою для по-
валеня міністерства і віднови давньої коа-
ліції.

Чехи не будуть отже робити ніяких
перепон бюджетови а єго ухваленє перед
30 червця має бути уможливленє таким
способом, що буде лише одна подрібна роз-

права, так що протягом 8—10 засідань
можна би ухвалити цілий бюджет. На таке
скорочене поступованє згоджують ся вели-
кі сторонництва, а не тільки Словінці і
христ. сусп. чеські послы, але й молодочехи
не будуть сему противити ся. Чехи пред-
ставляють сей зворот не яко успіх прави-
тельства (бо ухваленє цілого бюджету в по-
ру вважати мусить кожде правительство
значним для себе успіхом) саме яко успіх
державної ради.

Одначе сей наглий зворот в тактиці
Чехів має зовсім інші причини. Правитель-
ство дуже добре пізнало Ахілеву п'яту „на-
родного парламенту“ і в грізних хвилях
умія се вихіснувати. На недавнім вічу був-
ший міністер др. Г е с с м а н, обговорюю-
чи політичне положенє, заявив, що нако-
либ дійшло в Австрії до пересилени, годі
не правительство, але посольська палата па-
ла би жертвою. І дійсно, коли перед Зеле-
ними святами витворило ся таке грізне по-
ложенє, що треба було вислати послів скор-
ше, як випадало, на свята, а відтак навіть
перервати нагло наради бюджет. комісії, а
Чехи грожили правительству пораженєм при
бюджет. провізорії, тоді нараз рознесли ся
вісти, що соціаль-демократи будуть голосу-
вати за наглостю бюджет. провізорії, бо не
бажають нових виборів і утрати посольських
дист. Словінці на засіданю Слав. Союзу за-
явили ся за полагодою бюджету, бо тепер
они змагають до утвореня посади міністра-
земляка для полудневих Славян, а також
христ. сусп. послы чеські не мали охоти по-
собляти д-рови Крамаржови, котрий поїзд-
кою в Петербург і промовами про „куль-
турне“ обединенє Славян став для них ще

Сільвіо Пелліко.

Із днів мого тюремного життя.

(Le mie prigioni).

З італійської мови переклав

Володимир Держирука.

(Дальше).

Коротко: коли старий Шілер здобув собі
трохи моєї прихильности, я глядів на нього ува-
жвійше чим перше і тепер він мені досить по-
добав ся. Сказати правду, навіть в його способі
говореня видко було мимо його строгости черту
благородного характеру.

— Коли я авансував на капрала, — розка-
зував він мені — тоді дали мені уряд тюремно-
го наглядача; а Бог для мене свідком, що се
для мене не раз більше болю приносять, як коли
я своє життя наражав в боротьбі.

Було мені прикро, що я перше так строго
зажадав від нього води.

— Мій любий Шілер, — сказав я до нього
й притім стиснув його за руку, — без потреби
говорите, я бачу, що ви є доброю людиною і
хоч я попав в таку недолю, то дякую Богу, що
дав мені вас за дозорця.

Він слухав моїх слів, потряс головою, одві-
тив опісля, потираючи чоло, як чоловік, що щось
неприємного має на гадці:

— Ні, я є злий, мій пане і мені казали
зложити присягу, якої я ніколи не можу пере-
ступити. Се мій обовязок: поводити ся однаково
із всіма арештантами без огляду на їх стан, без
милосердя, без дозволу на полекші, а особливо

з політичними арештантами. Цісар знає, що ро-
бити, я мушу його слухати.

— З вас добрий чоловік і я зважати му
на се, до чого зобовязує вас ваша совість. Хто
чистою совістю ділає, може помилити ся, та він
є чистий перед Богом.

— Відний пане! Будьте терпеливі й співчуй-
те зі мною. В моїх обовязках буду зеланій, та
серце... серце повне болю, що не можу безта-
ланним дати помочи. Ось, що хотів я вам ска-
зати.

Ми оба були зворушені. Він просив мене,
щоб я терпів спокійно, не попадав в гнів, як се
часто роблять зауджені і не силував його до
строгого поведеня.

Опісля почав він знов острым тоном, щоби
хоч в часті укрити своє співчутє й сказав:

— Тепер мушу відійти.

Потім обернув ся він ще раз, спитав мене,
від коли я так почав кашляти й виголосив про-
клин на лікаря, що не прийшов сего вечера мене
оглянути.

— Ви маєте пропасницю, мов кінь — до-
дав — я на сім розумію ся. Вам треба що най-
менше сінника, та поки лікар не скаже свого
слова, нам не вільно його дати.

Він вийшов, замкнув двері а я положив ся,
дрожачи від пропасниці, на тверді дошки; та мій
гнів й огірченє супроти людей уступило і я чув
ся знов ближше Бога.

LX.

Вечером прийшов головний настоятель, в
товаристві Шілера й двох жовнірів з капралем,
щоби все оглянути.

Кожного дня були приписані потрібні огля-

дити: рано, вечером й півночи. Вони перешуку-
вали кождий кут кімнати, кождий найменший
предмет; опісля підвласні виходили а настоятель
(кожного ранку і вечером) лишав ся, щоб зі
мною поговорити кілька слів.

Коли я перший раз побачив сего чоловіка
прийшла мені до голови цікава думка. Не знав
я ще тих строгих приписів, впрочім: я горячку-
вав; я уявив собі, що вони прийшли мене заду-
сити; тож зловив я довгий ланцюх, що лежав
біля мене, щоб ним розчерепити голову першо-
му, що зблизять ся.

— Що ви робите? — закликав настоятель.
Ми не приходимо вам робити нічого злого. Се,
відвідни приписані у всіх тюрмах є тій цілі,
щоб нас впевнити, чи все в порядку.

Я вагав ся; та коли я побачив, що Шілер
приступив до мене ближше й подав мені руку,
тоді його батьківський погляд додав мені біль-
шого довіря: я відкинув від себе ланцюх й
обняв обома руками його руку.

— О, як він горячкує! — сказав він до
настоятеля. — Треба йому що найменше дати
сінник.

Сі слова висказав він з правдивою й ши-
рою сердечностию, так що я був зворушений.

Настоятель узяв мене за живчик й пожа-
лував мене і се був чоловік великодушний, то
він не важив ся на якийсь приказ.

— Тут є строгість закону також для мене,
— сказав він. — Колиб я точно не сповнив сих
приписів, стратив би місце.

(Дальше буде).

більше осоружним, як перед тим, коли не допустив д-ра Грубана до міністерського становища задля єго католицьких переконань. Паломництво д-ра Крамаржа до Росії, де виголошено різкі промови проти Німців, розятрило також німецькі сторонництва, так що вигляди на коаліцію і парламентарне міністерство, в котрім мали би засісти Чехи побіч Німців за одним столом, не має виглядів. Таким способом з великої хмари заповідав ся малий дощ, опозиційні погрози «народного парламенту» злагіднили супроти можливости нових виборів, а правитель-ство надіяло ся, що не тільки буде мати бюджет ухвалений в пору, але не буде потребувало провадити торгів і окуплювати ся уступками в користь сторонництв.

Тимчасом засіданє посол палати в п'ятницю принесло нову несподіванку, які так часто бувають в держ. раді. В палаті вела ся розправа над наглим внесенєм п. Шустершіча в справі хліборобського банку і визволення кметів в Босні й Герцоговині котрого наглість ухвалила палата односторонно а правительство намагало ся вийти з немилого для него положеня з підмогою резолюції п. Редліха, котра мала домагати ся відновленя ґрунтів в Босні догою державної інституції, з виключенєм приватних підприємств. До сеї резолюції мав ще п. Гломбінський внести додаток, щоби приєднати людовців до голосованя за нею, а голосованє над сею резолюцією мало відбутися при meritum внесеня п. Шустершіча. Се голосованє, при котрім правительство числило на більшість, мало бути також пробою, чи правительство може числити на більшість при голосованю над бюджет. провізорією.

Одначе показало ся, що правительство зробило похибку що до речинця рішаючого голосованя. Опозиція, побачивши, що багато прихильників згаданой резолюції віддалило ся з салі, постановила змагати до голосованя ще протягом сесії в п'ятницю. Коли се побачили правительственні сторонництва, склонили п. Редліха, щоби так довго промовляв, поки президент з огляду на умову не перерве розправи, щоби по 6-ій годині могла обрадувати бюджет. комісія. П. Редліх промовляв довго, а перед 6-ою годиною заявив президент Паттай, що думає відročити розправу. Однак п. Чех поставив внесенє, щоби засіданє тривало дальше (се супротивляло ся умові уложеній клубовими предсідниками). Внесенє п. Чеха ухвалено більшістю 21 голосів (бо лави правительств, сторонництв були доволі пусті). Відтак опозиція виїхнула дальше своє корисне положенє а на внесенє пос. Дяґінії замкнено розправу так, що п. Гломбінський і Морсей не прийшли би до голосу для мотивованя резолюції Редліха і внесеня додатків. Се зикликало таку бучу в салі, що президент був приневолений з ачинити засіданє а заявою, що про сїдуюче засіданє послі будуть повідомлені письменно.

Така формула повтаряє ся в держ. раді доволі часто і вказує на невідраднє в ній положенє з огляду на розлад пєсеред сторонництв парламентарних, що доводить до зовсім случайного висліду голосовань. Відносини в посольській палаті дійшли до такого ступня, що вимагають або основного уздоровленя, або відкликю до народів. Опозиція потрібна є конечно в кождім парламенті, бо она приневолює правительственні сторонництва до успішної роботи. А коли опозиція наслідком неспосібности правительственних сторонництв зростає до більшости, тоді повинна би обняти керму. Одначе теперішня опозиція в держ. раді зложена з так ріжнородних живел, має так розбіжні намаганя, що она не була би в силі удержати ся довший час в більшости і підняти ся якоїсь позитивної законодапної роботи. Так н. пр. в чеськім сторонництві самім настав повний розклад, а як Slavische Correspondenz звіщає, також з укр. руского клубу виступили буковинські послі і у-

творили окремиї клуб руско-буковинський під проводом п. В а с и л ь к а. В польськім колі панує також великий розстрій і вже рознесли ся вісти, що Стапінський з людовцями має перейти до Слав. Союзу. В міру сего розладу і розстрою в держ. раді серед парламентарних сторонництв росте також невдоволенє в широких верствах народних, котрі на перший «народний парламент» поклали такі великі надії, а тепер бачать, що стілько вижидані суспільні реформи по дворічних нарадах держ. ради не ухвалені.

Коли президент скличе засіданє письменною дорогою, які послідовности з сего случайного голосованя виснує правительство, не можна нині знати, хоч сподівають ся, що правительство буде наставати на дальші засіданя, щоби добути бюджет. провізорію, а колиб се не поведе ся, тоді відročить і розвяже держ. раду.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Про пересилєнє в українсько рускім клубі наспіли слідуєчі вісти:

Українсько-руський клуб постановив в п'ятницю голосувати за всіма опозиційними внесеннями. Буковинські послі домагались свободи, щоби вийти на час голосованя з салі. Колиж клуб відмовив сему домаганю, они з клубу виступили. При першім голосованю буковинські послі були неприємні, при другім голосували за правительством. Кождий з українсько-руських клубів (галицький і буковинський) буде мати самостійну тактику. Доси буковинські послі спивняли галицьку опозицію. Імовірно оба клуби звяжуть ся в оден спільний парламентарний український союз на взір чеського.

З опозиції не було в п'ятницю загалом тільки 15 послів, між иншими пос. Трильовського, Маркова, Короля і Глібовицького.

Також і польске коло перебуває пересилєне, позаяк опозиція в палаті послів позискала собі людовців при голосованю, яке відбуло ся в п'ятницю в справі рільничого банку в Босні. N. fr. Presse подає, що п. Стапінський, обавляв ся виключеня з кола, хоче в понеділок виступити з него і злучити ся з Славянським Союзом, бо на второк скликанє засіданє кола в тій самій справі.

В N. W. Tageblatt заявляє один з чинних міністрів, що п'ятничне голосованє є доказом упадку карности в сторонництвах більшости і вислідом дуже доброї організації в рядах опозиції, але не може мати політичних наслідків, позаяк опозиція складає ся з так розличних живел, що не могли би утворити кабінету. Прєдолю кабінетів рішає монарх а Корона не посвятила би теперішнього кабінету в хосєн припадкової більшости опозиційних сторонництв. Правительство мусить домагати ся від палати, без огляду на п'ятничне голосованє, щоби ухвалила чи то нормальний бюджет чи то бюджетову провізорію. Палата має ще цілий місяць часу до речинця, в якім нова бюджетова провізорія мусить бути ухвалена а за той час може в палаті ще багато річий змінити ся. N. fr. Presse подає чутку, що в п'ятницю на раді міністрів голосувє міністер скарбу Біліньский своєю дїмісією, завваживши, що головні напасти опозиції звернені против него.

Однак на основі достовірних інформацій рішучо перечить згаданій дєвник, будьто би була мова про уступленє Біліньского. Deutsch-Nationale Congr. заявляє, що правительство буде ще лише кілька дєнь спокійно дивити ся на то, що дїє ся в посольській палаті. Колиж покаже ся, що опозиція хоче постійно робити правительству безосновні труднощі і не додержити лояльно обітницї ухвалєної бюджетової провізорії, то вже сими днями послідує відročенє сесії, а правдоподібно не виключене навіть розвязанє посольської палати. Reichspost, пишучи про п'ятничні випадки в парламенті, висказує надію, що теперішня більшість буде перетворена в сей спосіб, що часть умірених Чехів буде по-

зискана для більшости. Часкі дєвники незвичайно тіпять ся з висліду п'ятничних приключєнь поражєня правительства і правительственних сторонництв. Сї дєвники не вірять, будьто би мало прийти до відročєня або навіть до розвязаня палати. Кореспонденція Centrum подає, що на міністерияльній раді в суботу стверджєно повну солідарність кабінету. Уступленє міністра Біліньского не могло би ввести ніякої зміни. Правительство не думає брати собі до серця можливого привнятя внесеня Шустершіча, позаяк має повертє Корону. Centrum вказує на се, що по відмові правительству грошей і новобранця, кабінет Біверта не буде міг удержати ся при кермі. По полагоді бюджетової провізорії на основі § 14. наступить продовженє пересилєнє до осєни а підчас літа будуть чинєні забіги в цілі перетворєня цілого положєня. Християн. сусп. кореспонденція Austria осуджує захованє опозиції, яке веде до панованя § 14 а з природи річи в дальшій тягу навіть по розвязаню палати нові вибори пимстили би ся головню на соціал-демократах. Reichsratkorrespondenz звіщає, що найближше засіданє палати послів відбудє ся ві второк дня 8. с. м. о годині 11 перед полуднем.

Як зачувати, прибуде міністер Кошут в понеділок до Відня а ві второк буде на послушаню у цїсаря. Кружить чутка, що президентом міністрів на Угорщині буде іменований Юлій ґр. Андраші, який одержить сейчас повновновласть розвязаня теперішньої посольської палати. Не є однак виключене, що президентом кабінету стане попередний президент міністрів ґр. Куєв Гедєрварі.

В австрійській палаті послів говорять, що австрійске правительство осєгнуло в послідних переговорах про рільничий банк Боснії значні уступки в хосєн Австрії. Справа однак не покінчена, позаяк тимчасовий угорський кабінет не хоче вязати ся ніякими умовами.

Заграниця.

З дипломатичних кругів подано в Allgemeine Korrespondenz, що теперішні відносини між Росією і Австро-Угорщиною є вельми некорисні та що австро-угорський посол в Петербурзі, ґр. Берхтольд, який недавно перебував у Відні і якого цїсар прийняв на авдїєнції, зложив монархови звіт в тім самім дусі. Також в розмові ґр. Берхтольда з міністром заграничних справ, бар. Еренталем, стверджєно, що в відносинах між Австро-Угорщиною а Росією панує напруженє.

Neue Ges. Korresp. впеvляє, що союзні правительства Німєччини і цїсар Вільгельм не згодять ся під жадним услївом на відкиненє проєкту спадкового податку та що з тої причини консерватисти не можуть числити на перевєденє в дїло своїх намірів. Канцлер кв. Більов заявив цїсарєви Вільгельмови вже в Вісбадені, що готов уступити кождої хвилі, колиб єго відпустка вплинула би на розвязку фінансової справи. Правительство має рішучу постанову перевести фінансову реформу при помочи ліберальних сторонництв і в разі потреби виступить против консерватистів дуже остро.

В Італії проявила ся в деяких кругах боязнь перед ворожим нападом Австро-Угорщини. Недавно видано в Римі брошуру п. з. «1912», щось в роді італійского романа будуччини, в якій змальовано грозу австрійської ворожнєчі. Війна між Австро-Угорщиною а Італією, сказано там є неминуча. В 1912 р. морска сила Австро-Угорщини буде вже так значна, що перевиспить італійську. Тоді прийде до розправи, бо австрійський наслідник престолоа змагає до війни з Італією, щоби знищити єї вплив на Адрийскім морі. Автор звиває, щоби Італія збрóла ся, а до сего треба 1500 мільонів надзвичайного кредиту на маринарку. Popolo Romano, займаючи ся брошуруо, якій італійські і заграничні часописи роблять рекламу, каже, що неправда є, начеб то єї автором мав бути бувший міністер внутрішних справ. Є се брошура, вичислена на зиск, а єї автор не має найменшої компетенції в порушєних ним справах.

Просимо відховити перегплату.

НОВИНИ.

— Календар. Ві в торок: руско-кат.: Карпа ап.; римо-кат.: Медарда еп. — В середу: руско-кат.: Тераконтта сщм.; римо-кат.: Феліціяна.

— На пам'ятник Т. Шевченкови. У фонд на збудоване пам'ятника Т. Шевченкови у Києві до полтавської губ. земської управи надійшло 47 карб. 50 коп., зібраних офіцерами 5. сибірського іркутського полка в Ново-Миколаївці, томоскої губ. і 436 карб. — чистого прибутку з Шевченкового вечера в м. Єлисаветі 1. мая с. р.

— Цікава є справа школи в Маріяній, присілку прилученім до села Купчинь. В тім присілку нема школи а діти мусять ходити до школи в Купчинях. Властитель села дав виправді площу під будову школи, але під услівем, що язык викладній буде польський. На се не хоче згодити ся громадска рада в Купчинях, але разом сама не хоче зайняти ся будовою школи в Маріяній. Огірчені тим селяни в Маріяній, задумують пристати на пропозицію пана і мати свою школу як не з викладною мовою рускою то бодай з польскою, щоби їх діти не тратили свого здоров'я так далеким ходом до Купчинь. Дивуємо ся — замічує „Подільський Голос“ — що рада громадежа так свідомого села, як є Купчинь, байдужно відносить ся до полагодження сеї велим важної для нас справи в користь нашого народа. Чи ж може панове радні чекать, щоби справою сеї школи заняло ся Т. С. Л.?

— Московські книги молитовні для католиків в Холмщині. В 1906 р. після того, як виїшла відома енцикліка Папи римського що до вживаня по костелах на Литві й Україні Русо мови місцевої людности в додаткових службах по католицьких костелах, при рос. синоді була утворилась спеціальна комісія для перекаданя католицьких молитов з польської мови на московську та для приміненя ще молитов і книг московскою мовою до католицької служби. Але комісія ся вже 1907 року спинила свою працю. Тимчасом православні духовні консисторії в Україні й Холмщині домагають ся, аби діяльність комісії знова відновлено і таки доведено до краю розпочату справу. Та заходи сеї стрічають усяку оцінку. Газета „Свѣтъ“, напр., виступає проти сего. „Звертаємо увагу на те — пише она — що за перекаданя католицьких книг на московську мову дбають церковні інституції, консисторії та комісія при св. синоді. Заходи проти спольщеня — річ добра, алеж не варто в таку справу втручати ся духовним властям“. Слід пригадати, що таку саму провну видана католицьких молитовників московскою мовою уже робив гр. Муравйов для Литовців та Білорусинів, але она нічим кіпчилась.

— Розкопки в садибі Десятинної церкви в Києві. За останній час біля Десятинної церкви відкопано до тридцяти гробів на глибині двох аршин. При сих гробах знайдено посуд з крихкого скла, (думають, що в посуді була олива), гудзики, а також перетлілі частини домовини. Гроби сеї належать до пізнійшої доби від тих, що розкопані були торік д. Мілевим на глибині 3 аршин. В старинній культурній верстві землі (епохи ще перед Володимиром) знайдено декілька будовань, схожих на печі, обмазані глиною. Під ними знайдено останки огнища і черепя роздавленого горщика, зробленого не на кругах. Сеї прикмети свідчать про глибоку старину огнища. Імовірно, що тут відбували ся поганські похорони зі спалюванем трупів.

— Археологічні розкопки на острові Березані. З 14. с. м. знов розпочинають ся археологічні розкопки на острові Березані, побіля Очакова (при лимані Дніпра). Розкопки сеї провадитимуть ся під особистим доглядом директора одеського музею товариства історії й старини проф. Е. фон Штерна, котрий уже кілька літ розкопував там стародавнє місто. Сего року будуть розкопувати далі уліці й ще одну величезну могилу. Викрите містечко на остр. Березані відносить ся до VI віку перед Христом. При розкопках на Березані найбільше находить керамічні вироби та сила кістяків. З сих нахідок дещо відсилає ся до Петербурга а решту відвозять до одеського музею, де є вже цілий „Березанський відділ“.

— Шлють гроші до старого краю. „Канад. Фармер“ за одною американською газетою повідомляє, що Українці в Галичині й Буковині, що живуть у Вінніпегу, вислали сего року до старого свого краю 30 тисяч доларів ордерами з почти в іміграційнім домі. Гроші сеї вислали за три місяці: в січні — 8.550, лютім 6.999 і марці — 10.886 дол. Певне й в півтіни мужі вислали своїм жінкам не менше 10.000 дол. Протягом цілого минулого року вислали Українці з почти в іміграційнім домі 175.000 дол. Коли в 1907 році були добрі заробітки, то за останні чотири місяці було виславо до старого краю майже

стільки як і в 1908 р., а саме 135.000 доларів. Розуміє ся, що всі сеї гроші ще не означають певного рахунку висланих квот. Ті гроші, що були вислані через поchtовий уряд (не з імігранту), тут не зараховано. Можна припускати, що через банк Аловей і Чемпін вислали Українці до старого краю стількиж, а може й більше.

— Залізничний карамболь. В ночи на суботу зударили ся стації в Миколаєві н. Дн. два товарові поїзди і розбитими возами загатили переїзд. Рух особових поїздів в суботу відбував ся проте на шляху Львів-Стрий через пересіданє в Миколаєві.

— Тасмна смерть. З Кракова доносять, що в ночи на суботу згинув там від револьврової кулі адвокат др. Володимир Левицький. Не знати, чи то він сам заподівав собі смерть, чи застрілила его Боровска, авісна з недавнього процесу проти Narzod-у, який ся часопись закинула була шпійонство між соціалістами. Боровска була саме тої ночи у д-ра Левицького і сама поклікала ратункову стацію до конаючого адвоката. На сеї некористь свідчать багато обставин. Она перед тим відгрожувала ся, що если др. Лев. не віддасть їй любовних листів, які від неї дїстав, то застрілить его. При Боровській найдено також револьвер, з якого др. Лев згинув. Боровську арештовано.

— Вибух пороховні. В ночи з суботи на неділю падали в цілій Галичині зливні дощі з бурєю і громами. З Кракова доносять, що оден грім вдарив в пороховню артилерії коло Подгужа. Вмиг пороховня вилетіла у воздух і розтріскала ся на дрібні кусні. Потім що хвиля вилітала з пивниць пороховні шрапнелі і тріскали на віддалі пів кілометра. Будова пороховні була така, що над землею був склад пороху, а в пивницях склад шрапнелів і гранатів. Від грому запалив ся наперед порох, а коли переналила ся деревляна підлога, огонь дїстав ся до пивниць. Наслідки катастрофи є страшні. В цілій Подгужі, віддаленім від місця вибуху о 3—4 кілометри, потріскали всі шибви у вікнах. Село Воля Духацька має бути зовсім знищене. З військової сторожи пороховні згинув оден жовнір, а кільканадцять є ранених. Мури стаційного будинку Подгужа Плашів потріскали в кількох місцях, кілька вікон вирвані з футривами, інші повибивані. Богато людей ранених є вибухаючими шрапнелями. Ратункова акція була дуже тяжка задля темної ночи і з причини вибухів шрапнелів. Місце катастрофи окружило війською кордоном у віддалі кількох кілометрів і крім лікарів нікого не перепускало. Лише лікарям і санітетам вільно було переступати кордон, щоби зібрати ранених. Людям, що потерпіли рани, має бути поперх сто.

— Основи здоров'я. Люди грішать найбільше способом відживлюваня. Уживають за много пливів: пива, вина, кави, чаю, наслідком чого кров стає водниста. Причину до сего дає невідповідна кухня, пересоловане страв, уживанє великої скількості мяса. Більше як одно мясо і то лишень на обід не повинно бути подаване. Наслідком сего, що кров стає воднистою, повстають в людській організмі різні забуреня і проявляють ся як нервовість, ревматизм (гіхт), цукрова слабість, затовщенє і різні недуги серця. Відповідна для здоров'я кухня є услівем житя не лишень поодиноких родин, але цілого народу. Тому дівчата повинні вже в народних школах учити ся, які страви мають бути подавані на обід, в який спосіб приправляти і варити страви, щоби були поживні і стрawnі і кілько мяса треба їсти, щоб не пошкодило. В школах дововняючих повинні учити ся вже практично вареня і то обовязково. Не було би напевно тільки невдоволеня на світї, як би жінки більше кухнею займали ся і приладжували страви звичайні після вимог здоров'я.

— Як в Америці карають? В канадїйскім місті Портаж ля Праір засудив тамошний суд емігранта Франца Белецького за знасилуване 14-літньої дівчини А. Подольської на два роки в'язниці і 24 б'уків.

— Чи шнодить чоловікови мід з гнильцевих пнів? Так частенько питають пасічники, у яких на пасіці був гнилец. Відповісти коротенько: так чи ні — не можна, позаяк часто сей мід може пошкодити людині, яка его зїсть. Гнилец — се хвороба бжильної черви; черва гниє через те, що в середній її заводить ся бациль (Bacillus alvei). Так от як сеї бацилі вприснуті під шкіру миши чи морської свинці, то она гине від отрути, яка зве ся в науці птомаїн, і виробляє ся отими бацилями. Теж можна сказати і про деякі бацилі, що починають розмножувать ся при кождім розпаді тіла; коли они як небудь попадуть у тіло людини, то можуть его отруїти. З сего видко, що мід від гнильцевих пнів тоді шнодить людині, коли в нїм багато бацилів гнильця чи отрути їх птомаїна. Колиж мід має в собі багато сих річей? Тільки тоді, як его не виприскувати на млинку, а прямо видусити з щільників. Мід з гнильцевих пнів одержати добрий, непосовааний мід, виприскуйте его на млинках і ні в яким разі не витіскуйте его з щільників. („Укр. Бжильн.“)

— За вибите ока. Перед судом присяжних в Тернополі відбула ся оноді карна розправа против Николая Росціцького, обжалованого о побите Войтіха Шафрана. Оба парубки із Шманковець жили від довшого часу в незгоді, сварили ся і били ся часто. На забаві у Ткача прийшло було між ними знов до сварки із за того, що Анна Смеречинська не хотіла іти в танець з підпитим вже Шафраном, а танцювала з Росціцьким. Озлоблений Шафран став відгрожувати ся Росціцькому, а той розлючений вдарив Шафрана залізною палицею по голові так, що вибив ему око. На основі вердикту присяжних, засудив трибунал Росціцького на два роки тяжкої в'язниці, заостреної постом і темницею в роковий день вчінку.

— Дрібні вісти. Вінчанє п. Йосифа Кордуби, податкового урядника, з п-ою Володимирою Губецкою відбуло ся в Золочеві дня 5. червця. — Вінчанє п. Теофіля Яримовича з п-ою Марією Геківною, учителькою, відбуло ся дня 6. червня в церкві парохіальній в Ляпках долїшних. — З причини перерібки каменіці, купленої тов ом педаг. на школи канцелярью товариства перенесено на ул. Вірменську ч. 2. (де філія бурси) і туди належить адресувати всі письма та посиланя. Тамже адміністрація „Давінка“ і „Учителя“. — В Княгинині-кольонї під Станиславовом згоріли ві второк три газдїства. — В Княжівскім коло Рожнітова вибух дня 23. мая пожар і при сильнім вітрі знищив пять господарських загород, з котрих три були обезпечені в „Дністрі“. Загальна шкода виносить 10.000 К. — Намісництво уділило лікареві д-рови Ем. Гладишовському дозвіл удержувати в Купчинях домашню антику.

— На сучасні теми.
Ось послушайте, панове,
Я вам пісню заспіваю,
Вибачайте лиш, що тихо:
Я вже звичку таку маю.
Треба знати, як співати,
Щоб догани не дістати!
Щоб придбати більше слави
Між поетами України,
Хтось почав чужі вірші
Сьміло називать своїми.
Треба знати, як писати,
Щоб більш славоныки придбати!
В наші роки повели ся
Юзефовичі, Савенки,
Що містять у чорній пресі,
Всім на диво, побрехеньки.
Треба знати, як брехати,
Щоб підсудним не бувати!
У Одесі, славнім граді,
Чорна сотенька гуляє
Та прилюдно добрим людям
Сьміло плечі набиває.
Треба знати, де гуляти,
Щоб ціленькі плечі мати!
Хто кохав рідну мову,
Той тюрми цілком жахай ся.
Там говорять: „непонятно!...“
Брось... по-руськи научай ся!...
Треба тричі народитись,
Щоб усіх нам мов навчитись!
У Росії є парламент,
Там є й наші, Українці,
І плазують вони біди
Добре по чужій драбинці.
Треба знати, де ставати,
Щоб драбинки не зламати!
(„Рада“)

Лак.

Оповідки.

— До всіх господарів, сьвящеників, учителів і прихильників нашого хліборобства. Нарід наш переважно хліборобський не має ще доси своєї фахової репрезентації, яка стояла би на сторожи інтересів хліборобства. Радять про нас, але без нас люди чужі, а навіть нам противні, що мають на оці лиш свою станову чи національну користь. Маємо справді своє руске кравецьке тов. „Сільський Господар“, що має на цілі поступ і розвій сільського господарства у всіх его галузях, але се товариство, хоч має вже 6 філій, не тішить ся серед нашого хліборобського загалу таким заінтересованем і попертєм, на яке заслуговує; через се оно є за слабе, щоб із ним рішачючі сфери числились і як до тепер було, мало его углядновали. В інтересі нашім національнім порадилом є, щоби се тов-о як найвидатїйше поширило свою діяльність, щоби по цілім краю позасновувало свої відділи (філії), щоби заїмопувало числом членів і своєю роботою. Потреба сего тим більше тепер, коли в офіційальних кравецьких кругах дозріває думка злити всі свої сільсько-господарські товариства і кружки в одну організацію, яка би оперта була на кравецькі закони від егідою заступників більшої посїлости, мала репрезентацію цілого кравецького рільництва і всі справи хліборобської культури тримала в своїх руках. Коли наше руске рільництво не буде мати своєї власної фахової організації, тоді стратимо добровільно всякий вплив на справи культури рільничої, що буде тяжким національним ударом. Зі здвоною енергією треба нам взятись до роботи так занедбаной на тім полі, а вихідною точкою нехай стануть загальні збори

„Сільського Господаря“, які відбудуться 10. червня у Львові о год. 10. рано в власнім локалі (Ринок ч. 10. П поверх); проте спішіть панове хлібороби на ті збори, порадитись, як організуватись, щоби потому не було за пізно. — З Віділу Товариства „Сільський Господар“ у Львові.

— Іспити приватистів за рік шк. 1908/9 відбуватись будуть в гімназії академічній у Львові — в головнім заведеню і на філії — ві второк 22. червця. Такса за цілорічний іспит 48 К, за піврічний 24 К крім оплати шкільної. — Вступні іспити до I. класи будуть сего року 6. липця. Зголошення приймати ся буде почавши від 2. липця. Метрика конче потрібна.

— З кредит. товариств. Загальні збори тов. а „Народний Дім“ в Підгайцях скликані на 28. мая с. р. не відбули ся з браку комплту, проте відбудуть ся поновні збори дня 18. червця с. м. о 5. годині по полудня без огляду на число присутних членів з тою самою програмою. — Заповіджені загальні збори тов. а кредитового „Народний Дім“ в Перемішлянах на день 10. червця відбудуть ся з тим самим порядком денним дня 13. о годині 4. по полудні.

— Конкурс на видівки. Старшина „Сокола“ у Львові розписує отсим конкурси: 1) На оригінальну видівку з сокіського жати. Нагорода: перша: 40 К, друга 20 К. 2) На клич і мотто до сейж видівки, прозою або віршом, котрі мусять містити в собі ляпідарний але сильний зазив, що зневолював би купуючих сі видівки до прогресивного висиланя. Нагорода: перша: 25 К, друга: 15 К. Близші інформації подасть председатель комісії будови дому. Прокти (з адресою автора в особній замкненій коперті) належить посылати до 15. червня с. р. на адресу: „Сокіл“ у Львові, ул. Руска ч. 20. Нагороджені прокты остають власністю „Сокола“. Ненагороджені зверне ся під вказаною адресою. — Старшина.

Наука, штука і література.

— Українське Бжільництво, ч. 5. містить отсі статі: Чи шкодить чоловікові мід з гнильцевих пайв? — Про вулики. — Про вулик Дадана. — З праводу деяких думок. — Годованє пчіл. — Хроніка. — Запитаня і відповіді.

— „Українська штука“ д. Івана Труша. Недавно явила ся в продажі перша серія листових карток, виданих артистом малярем Іваном Трушом. Ся серія має назву „Українська штука“ і складає ся з 12 карток. На 6 картках подано малюнки з виробів (кружки, барильце, хрести) відомих в Галичині гуцульских різьбарів: Миколи й Василя Шкрібляків та Марка Магедюка. На 3 картках подано малюнки українских художників: „Бандурист“ М. Гаврилка, „Козак“ І. Бурчак і „Під вікном“ Людмили Драгоманової. А на 3 останних картках маємо зразки японського маларства: „Над берегом“ Гірошіте, „Крук“ Гоксая і „Любовний лист“ Упоямаро. — Незабаром вийдуть і інші серії „Української штуки“. Друга серія (10 карток) дасть нам малюнки самого Івана Труша. В третій серії (6 карток) будуть зразки праць українских різьбарів, а в четвертій (також 6 карток) зразки українського ткацкого промислу.

Телеграми

з дня 7. червця.

Відень. В суботу на засіданю руско-укр. клубу председник его пос. Романчук просив всіх членів, аби точно приходили на засіданя парламенту та ствердив, що присутність всіх послів в палаті на онодішнім засіданю була рішачюча при голосованю. Бесідник висловив відтак жаль з приводу виступленя з клубу буковинских послів та заявив що надіє ся, що мимо сецесії рускі послы з Буковини будуть йти солідарно з руско-укр. клубом у всіх справах, що доторкають руского народа. — Клуб ухвалив полишити буковинским послам всі ті мандати в комісіях, які доси мають. Потім клуб не прийняв резигнації пос. Олесницького з мандату члена бюджетової комісії і всім руским членам тої комісії висловив повну заяву довіри.

Відень. Прибув ту зі Львова намісник др. Бобжинський в урядових справах.

Краків. Янина Боровска признала ся до замордовавня адв. д-ра Левицкого.

Берлін. Півурядова Süddeutsche Reichskongress. пише, що тридержавний союз яко такий не має причини займати ся сиравою Крети. Німеччина і Австро-Угорщина оставлять Італії, яко одній з держав, що мають протекторат над Кретою, першенство в тій справі.

Чернівці. Оноді навістила грізна злива м. Чернівці так, що вел. дворець стояв весь у воді. Вода заляла бюра на ступу високо.

Петербург. Урядово стверджено тут дня 5. с. м. 12 випадків холери.

Париж. Дня 2. серпня стрітять ся рос. цар Микола з англійским королем Едвардом в Ковес. Дня 31. липця прибуде цар до Шербурга, відвідати французского президента.

Др. Богдан Барвіньский:

Зїзд галицкого князя Данила з угорским королем Белею IV. в Прешбурзі 1250 р. Історично-критична аналіза. Львів 1901. 16° ст. 18. — Ціна 10 сот.

Прешбурський зїзд в справі спадщини по Бабенбергах. (Причинок до історії великого австрійского безкорольва). Львів 1903. 8° ст. 27. — Ціна 30 с.

Жигимонт Кейстувович, великий князь Литовско-русский. Історична монографія. Жовква 1905. 8° ст. XIV+170. — Ціна 2 К.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8° ст. 28. — Ціна 50 с.

Bogurodzicza dzewiczka a історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересі історичної правди). Львів 1906. мала 8° ст. 41. — Ціна 20 с.

Історичні причини. Розвідки, замітки і матеріяли до історії України-Руси. І. Жовква 1908. мал. 8° ст. 170. — Ціна 2 К.

Історичний розвиток імени українсько-русского народу. Львів, мал. 8° ст. 41. Ціна 40 с.

Дістати можна в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

Ол. Барвіньский. Історичний огляд засновин Народного Дому у Львові (на основі жерел). — Ціна 80 сотиків.

Ол. Барвіньский. З останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego, list Edw. Gniewosza, szefa sekcijnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego. — Ціна 10 сот.

Гомерова Одиссея, переклад Ніщинського (Байди). Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідія, переклад Сердешного. — Ціна 1 К.

Григорій С. Скворода. — Ціна 30 с.

Каніський, Непримирена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймичка, повість. — 60 с.

Княгиня. — 30 с.

Проф. Ратміров. повість „Мордовця“. — 40 с.

Оржешко, Великий, новела. — 50 с.

Йов, переспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма

від 1. до 15. червця 1909.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представленє. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Важне для Селян!

Від 500 до 1500 К машина до виробу цементового промислу. Одна машина виробляє дві дахівки на раз, денно 500 штук. Цегол 1500 до 3000 штук денно. На складі:

Дім комісово-тоговельний

І. Зубика

18(7-?) Львів, ул. Млиарска ч. 2.

Фільварок п'ятнадцятьморговий, 2 кільометри від Львова, при янівским гостинци, продасть Др. Розенбавм, Львів, Коперника 30. (52 (3-3))

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише тутюк і паперців з першої галицко-русской фабрики Евгена Біліньского в Збаражи.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по св'ячениках.

Держім ся покликю:

Свій до свого!

Товариство взаємного кредиту у

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаємних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваршненях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є уділюване кредиту своїм членам різнникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладов 4%, без потрученя податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Щадниці почтовій ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі К 2.848.890.—

Уділя членські К 262.994.—

Позички уділені К 3.396.002.—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1909.

Table with 6 columns: До Львова приходять з, рано, перед пол., по пол., вечер, вночі. Rows include Krakow, Tarnobrzeg, Podwołoczyska, etc.

Table with 6 columns: Зі Львова відходять до, рано, перед пол., по полуд., вечер, вночі. Rows include Krakow, Tarnobrzeg, Podwołoczyska, etc.

ЗАМІТКА: Носішні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі і свята від 16/5 до 18/5. А) Лише в неділі і свята від 1/7 до 31/8. — Б) Лише в неділі і свята від 1/6 до 30/9. — В) В неділі і свята а від 1/6 до 30/9 щодень. — Г) Щоденно від 1/7 до 31/8. — З) Лише в неділі.